

Benin och Togo

Lika länder, olika system

Abstract

The dominant democratization theories look at structural preconditions in order to explain successful transitions. This has resulted in deterministic conclusions about different preconditions for democracy. Benin is a small country in Africa with a history of military coups, ethnical competition and low level of development. Despite these conditions Benin is a one out of ten democracies in Africa. According to the dominant democratization theories Benin is a deviant case. This essay answers why Benin has successfully become a democracy by comparing it to its neighboring state, Togo. The essay use transition theory in order to explain the different outcomes. The result show that the comparative strength of Togolese regime, the military support for Beninese regime change and the more organized Beninese opposition where key explanations for the different outcomes

Africa, Democratization, Modernization, Transition

Antal ord:

8655

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.1.1 Problematik.....	1
1.1.2 Fallen Benin och Togo.....	2
1.2 Syfte och frågeställning	3
1.3 Avgränsningar.....	3
2 Litteraturoversikt och teori	4
2.1 Forskningsprickan mellan det strukturella perspektivet och aktör perspektivet.....	4
2.2 Tidigare forskning med strukturellt perspektiv	5
2.3 Aktörer och politiska eliter	5
2.4 Politiska eliter i Afrika.....	6
2.5 Transitionsteorin	7
2.5.1 Vägen till en framgångsrik transition	7
2.5.2 Politiska pakter	8
2.5.3 Elitens olika roller.....	8
2.6 Ingen konsensus	9
3 Metod	10
3.1 Forskningsdesign	10
3.1.1 Kvalitativ studie.....	10
3.1.2 Demokratibegreppet.....	11
3.2 Val av fall.....	11
3.3 Operationalisering.....	12
3.3.1 Material.....	13
4 Empiri & Analys	14
4.1 Moderniseringsperspektivet: Benin och Togos strukturella förutsättningar för demokrati.....	14
4.1.1 Jämförelse av Benin och Togos socioekonomiska förutsättningar.....	14
4.1.2 Reflektion kring moderniseringsteorin	15
4.2 Transitionsteorin	16
4.2.1 Den försvagade regimen	16
4.2.2 Transitionsteorin: Den försvagade regimen.....	17
4.2.3 Militärens roll i transitionen	18
4.2.4 Transitions teorin: Militärens roll i transitionen.....	19

4.2.5	Oppositionens kompromissförmåga	19
4.2.6	Transitionsteorin: Oppositionens kompromissförmåga.....	20
5	Slutsatser och diskussion.....	21
5.1	Slutsats och resultatdiskussion.....	21
5.2	Metoddiskussion	21
6	Referenser.....	23

1 Inledning

Benin och Togo är två grannländer som är väldigt jämförbara både i termer av ländernas storlek och underpresterande ekonomi. De är även jämförbara på grund av ländernas liknande post-koloniala historia som präglats av politiskt instabilitet, militärstyre och etniska konflikter (Houngnikpo 2001: 68). Trots dessa likheter blev ländernas politiska system mycket annorlunda i början av 90-talet efter en tid av oroligheter i länderna.

1.1 Bakgrund

I mitten av 80-talet talades det om att världen gått in i en ny era; den tredje demokratiserings vågen (Grugel 2002: s.1-2). Detta föranledde Samuel Huntingtons bok *The Third Wave* där författaren beskrev globala trender mot demokratisering. Likt de två tidigare demokratiseringsvågorna som inträffade under 1800-talet respektive efter andra världskriget menade Huntington att världen höll på att gå igenom en ny demokratiserings våg. Detta eftersom ett trettiotal länder i världen oberoende av varandra hade genomgått en transition mot demokrati (Huntington 1991: s.3-4, 21). Den positiva demokratiseringstrenden förstärktes ytterligare av kommunismens plötsliga fall vilket skapade en optimism om att den liberala demokratin skulle bli den enda legitima politiska ideologin i framtiden (Grugel 2002: s. 2-3). Under samma period väcktes det även en stor optimism om att länder i tredje världen skulle kunna demokratiseras om de anammade västerländska ideal som skulle bidra till sociala och ekonomiska förbättringar, som bland annat kapitalism och individualism. Följaktligen förklarade forskningen demokratisering genom att peka på strukturella förutsättningar så som socioekonomiska förutsättningar, etniska konflikter, internationell påverkan, historia samt kolonialisering. Dessa teorier har även stärkts av den långsamma demokratiska utvecklingen i Afrika där många av dessa externa faktorer har varit närvarande (Grugel 2002:s.171; Brown et al 2007: s.1141-1142).

1.1.1 Problematik

De dominerande demokratiseringsperspektiven som fokuserar på strukturella förutsättningar kritiserar för att de ger en alltför deterministisk och förenklad bild av demokratisering som fenomen (Karvonen 1997: 75). Detta är på grund av att perspektiven utesluter vissa länders chanser att bli demokratiska om inte vissa förutsättningar uppfylls. Transitionsteorin motsätter sig resonemanget eftersom teorin hävdar att demokratisering bör delas in i två faser: transitions och

konsolideringsfasen. Transitionsfasen är intervallet från att den sittande regimen visat tecken på att de håller på att försvagas till att en övergång sker (O'Donnell et al 1986: s.6). Konsoliderings fasen är upprätthållandet av de demokratiska institutionerna efter en framgångsrik transition (Karvonen 1997: 75). O'Donnell och Schmitter som gjorde det första försöket att systematisera transitions elementen i en teori menar att den strukturella forskningen sammanflätar dessa faser vilket då ger en förenklad bild av demokratisering som fenomen (Karvonen 1997:76; O'Donnell et al 1986: s.16, 20-21). De menar istället att de strukturella faktorerna kan ha betydelse i konsolideringsfasen för att upprätthålla den nya regimen, men är inte lika viktiga i transitionsfasen då den inte kräver några förutsättningar. Transitionsfasen bör istället betraktas som en politisk process där fokus bör ligga på regimen, politiska aktörer och deras strategiska val (O'Donnell et al 1986: s.16, 20-21). Följaktligen hävdar transitionsteorin att framgångsrika transitioner kräver en splittring inom den auktoritära regimen för att en transition mot demokrati ska vara framgångsrik (O'Donnell et al 1986: s.18-19).

1.1.2 Fallen Benin och Togo

Efter en tid av politisk- och ekonomisk kris inleds Afrikas första respektive mest lyckade nationalkonferens i Benin år 1990. Inom endast tio dagar lyckas konferensdeltagarna avsätta den auktoritära regimen med Mathieu Kérékou i spetsen och gå mot ett mer demokratiskt styre. Landet har efter nationalkonferensen hållit regelbundna presidentval var femte år och parlamentsval var fjärde år. Förutom regelbundna val har även demokratiska maktskiften förekommit och även om landet inte betraktas som en konsoliderad demokrati uppfyller Benin kravet för att kvalificeras som en minimalistisk demokrati (Gisselquist 2008: s.789-790). Det som gör Benins demokratiska framgångar ännu mer häpnadsväckande är att det blev demokratiskt trots landets dåliga ekonomiska förutsättningar, den etniska splittringen och dessutom med tanke på landets post-koloniala historia där Benin fram till 1985 erhöll världsrekord i antalet lyckade militärkupper (Gisselquist 2008: s.791; Houngnikpo 2001: s.66, 73). Enligt Freedom House är Benin ett av tio länderna i Afrika som kvalificeras som en demokrati (Freedom House 2014a). En kontrast till den lyckade demokratiska transitionen i Benin är grannlandet Togo som även är etniskt splittrat, har en låg nivå av utveckling och en post-kolonial historia präglad av militärkupper (Gisselquist 2008: s.793; Houngnikpo 2001: s.73-74). Under samma period som Benin, blev Togo drabbad av politiska och ekonomiska kriser som resulterade till en nationalkonferens ett år efter Benins framgångsrika transition. Den auktoritära regimen med Gnassingbé Eyadéma i spetsen lyckades dock behålla makten utan några större demokratiska reformer. Togo förblev en auktoritär stat och Eyadéma fortsatte att styra fram till hans död år 2005 där hans son fick ärva makten (Freedom House 2014b; Houngnikpo 2001: s.75- 77).

Fallen Benin och Togo kan därmed betraktas som ett fall av framgångsrik respektive misslyckad transition. Varken Togo eller Benin hade de strukturella förutsättningarna för att demokratiseras enligt den dominerande demokratiseringsdiskursen. Den framgångsrika transitionen i Benin blir således ett avvikande och intressant fall att undersöka då fallet exponerar brister med det dominerande demokratiseringsperspektivet. I en komparativ fallstudie undersöker

Uppsatsen den framgångsrika transitionen i Benin med den misslyckade transitionen i Togo. Uppsatsen strävar därför efter pröva om transitionsteorin kan hitta skillnader mellan Benin och Togo som kan finna svar på varför Benins transition blev framgångsrik till skillnad från Togo.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är undersöka anledningen till Benins framgångsrika transition för att hitta en förklaring till lyckade transitioner. Uppsatsen kommer att pröva om transitionsteorin kan förklara den framgångsrika transitionen i Benin genom att jämföra det med Togo. Uppsatsen ifrågasätter den dominerande forskningen som främst fokuserar på strukturer och till följd externa förutsättningar. För att syftet ska uppnås ska följande frågeställningar besvaras:

Varför sammanfaller vissa auktoritära regimer medan andra lever vidare?

Hur kan Benins framgångsrika transition förklaras?

1.3 Avgränsningar

Transitionsteorin delar in demokratiseringsprocessen i två olika faser; transitionsfasen och konsolideringsfasen. Uppsatsen ska endast undersöka transitionsfasen eftersom Benin och Togo fallen är endast begränsade till att undersöka transitionsprocessen. Vidare finns det olika inriktningar inom transitionsteorin men uppsatsen kommer endast att pröva inriktningen som fokuserar på politiska eliter. Detta på grund av att båda länderna anordnade nationalkonferenser som endast begränsade sig till de politisk inflytelserika aktörer i länderna. Uppsatsens begränsade omfattning tillåter endast studien att endast skildra fallen i Benin och Togo men eftersom Benin kan anses som ett avvikande fall ger uppsatsen även ett värdefullt bidrag till framtida forskning.

2 Litteraturöversikt och teori

Den rådande transitions- och demokratiseringsforskningen är splittrad trots att den domineras av förklaringar som bottnar i strukturer. I det här kapitlet skildras sprickan mellan strukturella teorier och dess motpol, aktörs teorier. Vidare kommer tidigare forskning att skildras, dels inom de olika perspektiven, men också i en afrikansk kontext. Slutligen kommer kapitlet att presentera transitionsteorin som uppsatsens använder som analysverktyg.

2.1 Forskningsprickan mellan det strukturella perspektivet och aktörsperspektivet

De strukturellt fokuserade teorierna är ett av de mest dominanta och kontroversiella perspektiven inom demokratiseringsforskningen. De senaste årtiondena har allt fler variabler lagts till inom perspektivet för att förklara demokratisering. Perspektivet kan beröra allt ifrån socioekonomiska förutsättningar till storleken på befolkningen i ett land (Teorell 2010:s.17). En kontrast till de strukturella teorierna är teorier med ett aktörsperspektiv. Den främsta skillnaden är att de strukturella perspektiven identifierar de mest signifikanta variablerna i förklaringen till framgångsrika transitioner inom sociala och ekonomiska strukturer (Karvonen 1997;s.74; Teorell 2010:s.19). Aktörsperspektivet menar istället att det inte finns några specifika strukturella förutsättningar för en framgångsrik transition och identifierar istället aktörers handlanden som en vital del i sin förklaring. Således fokuserar en aktörs perspektiv på den politiska processen under demokratiseringsprocessen medan strukturperspektivet lyfter fram externa faktorer utanför den politiska processen (Teorell 2010: 19). Den främsta kritiken mot det strukturella perspektivet enligt aktörsperspektivet är att de strukturella förklaringarna vänder den kausala mekanismen och istället förklarar förutsättningarna för demokratins överlevnad. De strukturella perspektiven menar istället att perspektivet kan tillgodose empiriskt generaliserbara resultat till skillnad från ett aktörsperspektiv (Teorell 2010,s 10.).

2.2 Tidigare forskning med strukturellt perspektiv

En av de första och mest inflytelserika teorierna är Seymour Martin Lipsets moderniseringsteori där han i studien *Some Social Requisite of Democracy* kommer fram till att demokratiska länder generellt har högre välstånd och utbildning i jämförelse med auktoritära stater. Lipset ser således ett samband mellan hög utvecklingsnivå och demokratisering (Lipset 1959: 75). Moderniseringsteorin har sedan dess vidgats och andra tongivande demokratiseringsforskare som Inglehart och Welzel hävdar att om en befolkning har en högre läs- och skrivkunnighet så ökar chansen för demokratisering då befolkningens politiska medvetenhet ökar (Inglehart et al 2009: s.9-10). När det specifikt gäller utvecklingsländer hävdar bland annat Acemoglu et al i artikeln *Revaluating the Modernization Hypothesis* att förutsättningarna för transition är bättre för de utvecklingsländer som lyckas anamma västerländska institutionella ideal som bland annat äganderätten och den fria marknaden. Detta är således förklaringen till varför vissa utvecklingsländer lyckas bättre än andra (Acemoglu et al 2009: s.19-20).

Förutom strukturella faktorer som fokuserar på socioekonomiska förutsättningar hävdar Axel Hadenius i boken *Democracy and Development* att engelska kolonialländer har bättre förutsättningar jämfört med franska. Tillskillnad från de franska kolonial länderna var den lokala eliten mer delaktig i administrativa organ i brittiska länder vilket bidrog till en stark elit efter självständigheten. Hadenius hävdar också att den stora etniska splittringen i många utvecklingsländer ofta är en bidragande faktor till varför länder inte demokratiseras. Han framhåller att multikulturalism ofta bidrar till politisk organisering som är positiv för demokratin men om skillnaderna blir för stora uppstår det istället en situation där det sociala kapitalet bland medborgarna blir lågt vilket försvårar demokrati framgångar (Hadenius 2006:45–46). Enligt Lauri Karvonen bör internationella faktorer i en allt mer globaliserad värld lyftas fram som en avgörande faktor inom demokratiseringsforskningen (Karvonen 1997:s.109). I artikeln *Diffusion and the International Context of Democratization* kommer författarna Gleditsch et al fram till att sannolikheten ökar för att ett land ska demokratisera om grannlandet har haft demokratiframgångar (Gleditsch et al 2006:s.925).

2.3 Aktörer och politiska eliter

År 1970 publicerade Dankward A Rustow artikeln *Transitions to democracy: Toward a Dynamic Model* som en kritik mot moderniseringsteorin. Han hävdade att en av bristerna inom strukturorienterad demokratiforskning var att demokratins uppkomst blev sammanflätad med dess överlevnad (Rustow 1970:s.339). Rustow bidrog därmed till ett nytt perspektiv inom demokratiseringsforskningen där han gjorde en åtskillnad mellan transitionen och konsolideringen (Linde, Ekman 2006: s.98). Vidare hävdade han också att det inte fanns några nödvändiga strukturella förutsättningar för demokratisering förutom nationell enighet, det vill säga att det inte finns några tveksamheter om vem som tillhör folket och vilken

politisksamfällighet de tillhör (Rustow 1970: s.351-352). Det centrala inom Rustows resonemang är därför att transitioner mot demokrati inte är en funktion av externa faktorer utan en politisk process (Rustow 1970: s.354). Följaktligen bör de politiska aktörerna inom landet och deras val samt strategier vara centrala analysenheter inom demokratiserings forskningen.

Rustows tankegångar spred sig även till andra forskare, vilket gjorde att de senare blev grunden för transitologin. Ett av de första försöken till att analysera politiska eliter var inte för att undersöka transitionen mot demokrati, utan demokratins sammanbrott. Juan Linz och Alfred Stepan hävdade i projektet *The Breakdown of Democratic Regimes* att det var de politiska eliternas oförmåga att hantera kriser i det demokratiska systemet som resulterade till att länder som bland annat Tyskland, Argentina och Chile blev auktoritära stater. Författarna menade inte att strukturella förutsättningar är helt värdelösa utan att transitionsforskningen ska ställa sig två frågor; *varför* regimer sammanfaller men också *hur* detta sker (Karvonen,1997: s.77). I boken *Transitions from Authoritarian Rule* är O'Donnell och Schmitter inne på samma spår och menar att auktoritära staters sammanbrott alltid börjar inom den egna regimen oavsett strukturella förutsättningar. Vidare anser författarna att transitioner kan ses som ett politiskt spel där samarbetspakter, strategier, beslut samt tur är viktiga faktorer i som kan förklara olika utfall (O'Donnell et al 1986: s.18-19).

2.4 Politiska eliter i Afrika

Politiska aktörer har länge haft en viktig roll i afrikanska stater vilket därmed också utmanar de strukturellt dominerande teorierna. Enligt Brown och Kaiser i artikeln *Democratizations in Africa: Attempts, Hindrances and Prospects* hävdar de att traditionella afrikanska samhällen oftast har karaktäriseras av att vara toppstyrda där aktörer som bland annat presidenten, klanledare och militären länge varit dominanta. Detta i kombination med att det även funnits institutioner som liknat demokratiska institutioner under den förkoloniala tiden innebär att eliterna har historiskt sätt haft en viktig roll i afrikansk politik (Brown et al 2007: s.1131-1132). Nicolas van de Walle lyfter dock fram en negativ aspekt av eliternas dominans i artikeln *Africa's Range of Regimes*. Han hävdar att många Afrikanska ledare och presidenter suttit i makten så pass länge att det försvårar demokratiseringen i länderna (van de Walle 2002: sid.77). Vidare utvecklar Larry Diamond, van de Walles, resonemang i sin artikel *The Rule of Law Versus the Big Man* där han hävdar att afrikansk politik innehåller informella nätverk som karaktäriseras av patron-klient relationer. Dessa relationer bygger på att den auktoritära presidenten bygger en hierarkisk men ömsesidig relation med andra starka ledare i landet där de får olika fördelar i utbyte mot att ledarna och dess anhängare stödjer presidenten (Diamond 2008: s.47-48).

Forskaren Jibrin Ibrahim skriver i boken *Democratic Transition in Anglophone West Africa* att just Västafrika är en region där militära makten har haft ovanligt mycket makt. Bara under 2003 var 10 av 15 länder styrda av presidenter som har eller har haft ett förflutet inom militären. Västafrika är också en av de regionerna i

världen som haft högst antal militärkupper (Ibrahim 2004:s.5). I artikeln *The Decline of the African Military Coup* är John F Clarke inne på samma spår som Ibrahim eftersom Clarke påpekar att en av de viktigaste orsakerna till demokratiframstegen i Afrika är att militärens makt har minskat (Clarke 2007: s.121). Enligt Clarke har avkolonialiseringen utvecklat en politisk kultur i Afrika där militären indirekt fått legitimitet av befolkningen att ingripa när regeringarna missköter sig. Således har detta även skapat en kultur inom militären där inflytelserika personer förväntas att ingripa när regeringar anses vara ineffektiva (Clarke 2007: s141-142). I *Guarding the Guardians* hävdar Hounnikpo att militären är en av de viktigaste aktörerna att få stöd av när man vill åstadkomma politiskförändring i Afrika. Enligt författaren har militären många gånger upprätthållit förtrycket i länderna, men menar att det även finns positiva upplevelser där man gynnat demokratiseringsprocessen (Hounnikpo 2010: s.3-6).

2.5 Transitionsteorin

Transitionsteorin förklarar demokratisering genom att fokusera på politiska aktörer, deras val och strategier i politiken (O'Donnell et al 1986: s.16, 20-21). Regimförändringar förklaras med den sittande regimens oförmåga och ineffektivitet att kunna hantera politiska kriser. Således är transitionsteorins huvudargument att det måste ske en splittring inom den auktoritära regimen för att en transition mot demokrati ska lyckas. Transitionsteorin strävar efter att få explicita politiska förklaringar då inga regimer är dömda att vara på ett visst sätt (O'Donnell et al 1986: s.18-19). Nedan kommer en redogörelse av de centrala delarna av teorin

2.5.1 Vägen till en framgångsrik transition

Enligt transitionsteorin innehåller en framgångsrik transition två komponenter vilka är liberalisering och demokratisering. Liberalisering i en auktoritär kontext innebär lättnader och reformer som den auktoritära regimen tvingas göra för att behålla makten. Liberalisering innebär en utvidgning av den politiska sfären vilket släpper fram nya aktörer i den politiska arenan (O'Donnell et al 1986: s.6). Demokratisering är åt andra sidan en historisk process med flera olika empiriska händelser som även omfattar liberalisering där en stat går från en auktoritär regim mot en demokrati. Demokratien kan se ut på olika sätt beroende på den nationella kontexten men det minimala kriteriet enligt författarna är att alla medborgarna ska ha lika rättigheter och att det ska finnas konkurrens om makten. Demokratisering kräver i sin tur liberalisering men liberalisering är inte beroende av demokratiseringsprocessen (O'Donnell et al 1986: s.7-8).

Transitionsteorin hävdar också att transitionsprocessen ofta startas efter en politisk eller ekonomisk kris som tvingar den auktoritära regimen att liberalisera (Karvonen 1997: s.76). Den politiska och ekonomiska krisen kan många gånger innebära ett legitimitetsproblem för auktoritära stater eftersom de oftast lovar bättre ekonomiska och politiska förhållanden i framtiden (O'Donnell et al 1986: s.15).

Transitionsteorin presenterar även två idealtyper av framgångsrika transitioner på elitnivå. Den första idealtypen är transitionsprocesser som bygger på pakt och den andra idealtypen är transitionsprocesser som bygger på imposition. Den första idealtypen lägger fokus på den centrala rollen politiska pakter har haft mellan regimen och oppositionen. Den mest förekommande impositionen på elitnivå är den militära maktens explicita eller implicita roll i övergången till demokrati vilket är den andra idealtypen (Karvonen 1997: s 78-79).

2.5.2 Politiska pakter

Den elitfokuserade transitionsteorin menar att en viktig faktor för framgångsrika transitioner är de politiska aktörernas förmåga att konstruera fram de förutsättningarna som behövs för att uppnå demokrati. När kraven på demokratisering och en kompromiss med den tidigare regimen är uppnått har en pakt skapats (O'Donnell et al 1986: s.37). Schmitter och O'Donnell definierar pakter som:

“...an explicit, but not always publicly explicated or justified, agreement among a select set of actors which seeks to define (or better, to redefine) rules governing the exercise of power on the basis of mutual guarantees for the ‘vital interests’ of those entering into it” (O'Donnell et al 1986: s.37).

Pakter är främst ett verktyg för konkurrerande parter att garantera båda parternas möjlighet till att delta i olika politiska beslutstaganden, det vill säga en begränsad och riktad liberalisering. Ironiskt nog kan pakter ofta uppfattas som odemokratiska då de ofta förhandlas fram av små grupper (icke-demokratisk valda) där konkurrensen reduceras om specifika politiska beslut genom att bland annat monopolisera dagordningen och därmed förhindra politisk deltaganden på lika villkor (O'Donnell et al 1986: s.38). Det som pakter dock bidrar med är att de skapar en ny maktbalans vilket på längre sikt kan bidra till andra politiska utfall. Pakter kan skapas mellan militär, representanter för olika politiska grupper, organisationer, regimen och så vidare (O'Donnell et al 1986: s.39).

2.5.3 Elitens olika roller

Inom transitions teorin finns det även en syn på demokratisering som ett rationellt politiskt spel mellan den auktoritära regimen och den växande oppositionen. Under transitions fasen ställs den auktoritära regimen mot en opposition med liberalisering och/eller demokratisering som huvudmål. Följaktligen betraktas transitionen mot demokrati som en tid av förhandling och uppgörelse mellan den auktoritära regimen och oppositionen. Inom de två huvudaktörerna (regimen och oppositionen) uppstår det även olika falanger och sprickor. Inom regimen är klyftan mellan hard-liners och soft-liners där hard-liners är antingen de som verkligen tror på det auktoritära systemet eller de som ser övergången till demokrati som slutet av sin karriär medan soft-liners är representanter inom- och utanför statsapparaten som inte främst företräder regimen förtryckande institutioner och kan tänka sig en förändring med en ny karriär inom den nya regimen (O'Donnell et al 1986: s.15-

16). Inom oppositionen utkristalliseras en spricka mellan radikaler som vill ha en politisk förändring utan några kompromisser medan den andra gruppen som kallas moderater är mer villiga att kompromissa med den sittande regimen. Det politiska spelet handlar sedan om vilka falanger som får övertaget och grupptillhörigheten kan variera då det kan vara en taktisk fråga att framställa sig själv på ett visst sätt (O'Donnell et al 1986: s.16-17).

2.6 Ingen konsensus

I det här kapitlet har uppsatsen belyst den stora splittringen som existerar inom transition- och demokratiseringsforskningen mellan struktur- och aktörsperspektivet. Utifrån det kan uppsatsen konstatera att de strukturella perspektiven lägger mer vikt på sociala och ekonomiska förutsättningar till skillnad från aktörsperspektivet som fokuserar på eliterna, vilket ger skilda förklaringar till framgångsrika transitioner. Tidigare forskning om politiska aktörer Afrika lyfter bland annat fram presidenten, militären och klanledare som inflytelserika aktörer som haft en viktig roll i transitioner i kontinenten. Detta ger således stöd till uppsatsens teori som hävdar att landets eliter har en stor påverkan på transitioner.

3 Metod

3.1 Forskningsdesign

Uppsatsen är främst en komparativ studie mellan Benin och Togo som ämnar förklara ländernas motsatta politiska utveckling efter nationalkonferenserna i respektive land. Den komparativa metoden är ett tillvägagångsätt som utnyttjats väldigt länge inom statsvetenskapen och redan under antikens Grekland använde Aristoteles metoden för att jämföra olika politiska system (Denk 2002: s.5). Enligt Thomas Denk i boken *Komparativ metod* är metoden i synnerhet bra för att observera likheter och skillnader mellan analysenheterna (Denk, 2002:s.7). Vidare, är studien teoriprovande då den utgår från Transitions teorin som menar att framgångsrika transitioner inte är beroende av strukturer och externa faktorer utan att det främst är en elitdriven process där det krävs någon sorts splittring inom den auktoritära regimen för att en transition mot demokrati ska vara framgångsrik. Med hjälp av en teoriprovande design lyckas uppsatsen att komma så nära med att köra världen i repris men med den enda skillnaden att värdet på förklaringsvariabeln förändras (Esaïasson, 2012:s.92).

3.1.1 Kvalitativ studie

Det finns olika sätt att genomföra en komparativ studie. Den här studien är en kvalitativ studie då den strävar att finna ett svar på frågeställningen genom att endast undersöka ett fåtal fall (Teorell 2007 s.11). Fördelen med en kvalitativ undersökning är att uppsatsen fokuserar mer intensivt och på djupet av fallen vilket resulterar till att studien använder mycket information samt att fokus är på det unika i fallen (Lundquist 1993:104). Vidare, är den kvalitativa studien avsedd för att undersöka historiska händelseförlopp då den underlättar att förstå kontext och sammanhang i undersökningen (Holme et al 1996 s.92-93). Valet av teori är alltså en avgörande faktor till varför det kvalitativa genomförandet är lämpligt då transitionsteorin försöker förstå olika processer/faser i transitionsprocessen som resulterar till en framgångsrik transition (Esaïasson et al. 2012:108; Teorell 2007:s.13). En kritik mot den kvalitativa studien är att den inte anses lika lämplig för empiriska generaliseringar eftersom reliabiliteten är lägre än en studie som omfattar många fall (Teorell 2007:s.13). Svagheten kompenseras till en viss del med att studien är fokuserad komparativ studie då den undersöker fler fall jämfört med en fallstudie vilket ökar reliabiliteten samtidigt som studien kan behålla en hög validitet. Det är dock utifrån ett medvetet val att uppsatsens anspråk är mer inriktat mot teoretiska generaliseringar mellan det strukturella-och aktörsperspektivet med inriktning i Transitionsteorins än rena empiriska generaliseringar (Esaïasson et al 2012:57).

3.1.2 Demokratibegreppet

Det finns två olika synsätt för att definiera demokrati; maximalistiska och minimalistiska definitionen. Den maximalistiska definitionen av demokrati kan beskrivas som en idealbild av en demokrati där det enda sättet att kunna betecknas som demokrati är om alla relationer och sfärer i ett samhälle är demokratiska (Rindefjäll 1998:s.27). Studien använder istället främst en minimalistisk definition på demokratibegreppet då den är ett bra analysinstrument i empiriskforskning (Rindefjäll 1998, s27). Detta innebär att studien bedömer demokrati utifrån procedurella kriterier som fokuserar främst på valprocesserna (Rindefjäll 1998, 34-35). För att demokratibegreppet inte ska bli allt för snävt har studien utgått från Valenzuelas demokratidefinition som förutom den minimalistiska definitionen kompletterar med ytterligare ett kriterium som gör begreppet mer kvalitativt; att den valda regeringen i inte är underställd icke-valda makter som har förmyndarskapsinflytande (ex. militären, monarken, kolonialmakten). Utifrån den här definitionen har Freedom House Index varit ett bra alternativ i valet av analysenheter (Benin och Togo) eftersom Freedom House dels granskar de procedurella kriterierna samtidigt som den tar hänsyn till Valenzuelas kriterium (Rindefjäll 1998, s.44-45)

3.2 Val av fall

I valet av fall utgår uppsatsen från John Stuart Mills Method of Difference. Metoden går ut på att fallen som är så lika som möjligt inom alla relevanta avseenden förutom i det beroende variabeln, det vill säga framgångsrik respektive misslyckad transition väljs ut. Uppsatsens uppgift är därmed att upptäcka en oberoende variabel som skiljer sig i fallen vilket vidare kan förklara skillnaden i det beroende variabeln. Med hjälp av Mills metod lyckas uppsatsen komma så nära med att köra världen i repris med den enda skillnaden att det ena fallet har en kontrafaktisk skillnad i det beroende variabeln (Esiasson, 2012:s.92). Method of Difference ökar sannolikheten för att uppsatsens resultat inte påverkats av andra faktorer och därmed bidrar den till en hög reliabilitet, det vill säga frånvaron av osystematiska fel (Esiasson et al. 2012: s.101-102; Teorell 2007: s.227).

Med utgångspunkt i Mills metod är Benin och Togo väldigt lika länder i många relevanta avseenden. Länderna ligger i Västafrika som är en av de fattigaste regionerna i världen. Förutom geografiska och ekonomiska förutsättningar har länderna gemensamma kulturella, etniska och släktskapsband mellan befolkningarna (Houngnikpo 2001: s.66, 73). Benin och Togo har även en liknande politisk historia då båda länderna varit franska kolonier och efter självständigheten präglades ländernas politiska system av militärkupper. I och med Mathieu Kérékou's maktövertagande i Benin och Gnassingbé Eyadéma's maktövertagande i Togo avskaffade länderna flerpartisystemet och övergick mot ett enpartisystem parallellt med att civilsamhället begränsades (Gisselquist 2008: s.793 Seely 2009:s.2). Detta tyder på att länderna var en liknande typ av regim. Avslutningsvis är både Benin och Togo två mångkulturella länder. I Benin finns det minst 46 etniska folkgrupper medan i Togo finns det minst 30 etniska folkgrupper. Den

främsta konflikten i länderna är dock inte mellan de olika etniska grupperna utan en regional konflikt mellan befolkningen i norr och söder (Houngnikpo 2001: s.66, 73).

Den kontrafaktiska skillnaden mellan Benin och Togo är utfallet av ländernas politiska system efter nationalkonferenserna. Enligt Valenzuelas definition av demokrati som stämmer överens med Freedom House mätningar (se kap 3.2) kan det konstateras att Benin räknas som en demokratisk stat medan Togo inte är en demokratisk stat. Freedom House delar in världens länder från en skala från ett till sju, där länder som hamnar mellan 1 till 2.5 anses som "Free", medan länder som hamnar mellan 3 till 5 är "partly free" och länder som hamnar mellan 5.5 till 7 är "not-free". (Freedom house 2014c). År 2014 får Benin 2 enligt Freedom House vilket kan jämföras med Europeiska länder såsom Rumänien, Bulgarien och Grekland medan Togo får 4. Det som dock är värt att notera är att fram till år 2005, innan Éyadémas död, klassificerades Togo som not-free av Freedom House medan Benin sedan nationalkonferensen räknats som free (Freedom House 2014c). Uppsatsen konstaterar därför att det finns en tydlig kontrafaktisk skillnad mellan Togo och Benin i utfallet av nationalkonferenserna.

3.3 Operationalisering

Uppsatsen prövar transitionsteorin för att finna förklaringen till den framgångsrika transitionen i Benin. På grund av uppsatsen begränsade utrymme kommer uppsatsen inte att kunna titta på alla aspekter av en transitionsprocessen. Följaktligen kommer uppsatsen att utgå ifrån tre aspekter av transitionsteorin som ofta lyfts fram som viktiga. De tre aspekterna är regimen, oppositionen och militärens roll. Uppsatsen kommer utifrån materialet undersöka skillnaden mellan regimen och andra viktiga aktörer i Benin och Togo. Transitionsteorin hävdar att framgångsrika transitioner är på grund av att det sker en splittring inom den auktoritära regimen. Detta beror på den sittande regimens oförmåga och ineffektivitet att kunna hantera politiska kriser. Följaktligen blir splittringen inom den auktoritära regimen den oberoende variabeln som ska prövas genom att uppsatsen ska studera regimen, militären och oppositionen i respektive land. Transitionsteorin lyfter fram oppositionens förhandlingsförmåga som en viktig del i processen regimskifte.

Uppsatsen kommer även att ta upp moderniseringsperspektivet som kontrast till transitionsteorin. Valet av moderniseringsteorin är på grund att den är en av de mest dominerande demokratiseringsteorierna. Studien ska således undersöka om ländernas utvecklingsnivå har någon inverkan på resultatet. Genom att pröva moderniseringsteorin som en kontroll variabel kan uppsatsen öka studiens resultat validitet.

3.3.1 Material

Materialet som uppsatsen utgår ifrån är sekundärkällor i form av böcker och vetenskapliga artiklar. De böckerna som använts flitigast är Jennifer C Seelys bok *The Legacies of Transition Governments in Africa* som fokuserar på oppositionens förhandlingar i Benin och Togo samt Mathurin C. Houngnikpos *Determinants of Democratization* som bland annat ger en övergripande bild av militärens roll i transitionen. Båda böckerna har mycket relevant empirisk fakta som lyfter fram olika händelser i demokratiseringsprocessen som till fördel kan användas i uppsatsen. Vidare, används även en artikeln *The National conference of Benin and Togo Revisited* skriven av Kathryn Nwajiaku som undersöker skillnaden mellan regimens ställning i Togo och Benin. Slutligen används också Samuel Decalos *Benin: First of the new democracies*. som främst ger en övergripande bild av de viktiga aktörerna under transitionsprocessen i Benin. För att undersöka moderniseringsteorin kommer uppsatsen att använda utrikesinstitutet fakta bok som heter *Länder i fick format. Benin och Togo*.

4 Empiri & Analys

I den här delen kommer uppsatsen att först undersöka Benin och Togo från moderniseringsperspektiv för att se om det fanns någon skillnad i utvecklingsnivå i Benin. Uppsatsen kommer sedan att bearbeta det empiriska materialet och sedan tolkas utifrån transitionsteorin.

4.1 Moderniseringsperspektivet: Benin och Togos strukturella förutsättningar för demokrati

Moderniseringsteorin härstammar från ett strukturellt perspektiv som analyserar demokratins förutsättningar. Nedan ska uppsatsen undersöka om ett moderniseringsperspektiv kan förklara Benins framgångsrika transition genom att endast undersöka ländernas socioekonomiska förutsättningar. De aspekter av modernisering som tas upp här är hälsa, utbildning, ekonomi och slutligen även en HDI som ger en samlad bild av de ovannämnda aspekterna.

4.1.1 Jämförelse av Benin och Togos socioekonomiska förutsättningar.

Under 80-talet var medellivslängden i Benin cirka 47 år. Landet hade generellt sätt en väldigt ung befolkning där över 47 procent var under 15 år. Läs- och skrivkunnigheten var endast 26 procent trots att utbildning var gratis. Grundskolan var obligatorisk men endast 65 % fullgjorde grundskolan. Efter grundskolan var det endast 13 procent som fortsatte till en högre utbildningsnivå (Utrikesinstitutet 1992: s.5). Vidare hade Benin en BNP per capita på cirka 380 dollar. Ekonomin var främst baserad på jordbruket men många i befolkningen levde av självhushåll och därmed stod de utanför den formella ekonomin. Omkring 70 procent av befolkningen jobbade med jordbruk medan endast sju procent av befolkningen jobbade inom industrin (utrikesinstitutet 1992: 15).

Under 80-talet var medellivslängden i Togo cirka 54 år gammal och över 48 procent av befolkningen var under 15 år. Läs- och skrivkunnigheten i landet var 41 procent och av alla elever i åldrarna sex till tolv gick 73 procent klart grundskolan medan endast 24 procent fortsatte till högre utbildningsnivå. Under 80-talet satsade landet cirka 23 procent av sin budget på utbildning. Vidare är Togos BNP per capita cirka 390 dollar. Även om Togo har vissa viktiga exportvaror som bland annat fosfat bygger landets ekonomi främst på jordbruket och självhushållning. Detta speglar även sysselsättningen hos befolkningen där

över 70 procent är arbetar inom jordbruket medan 22 procent är sysselsatta inom industrin (Utrikesinstitutet 1992: s.29)

United Nations Development Programme mätmetod Human Development Index (HDI) som sedan år 1990 årligen producerat jämförande statistik om välbefinnande i världen utifrån utbildning, hälsa och bruttonationalprodukt delar in världens länder i fyra olika kategorier vilka är; mycket hög utveckling, hög utveckling, medel utveckling, och låg utveckling. Skalan är från 0 till 1 där 0 är minsta graden av utveckling och 1 är högsta graden av utveckling. Enligt UNDP:s mätningar år 1990 hade Benin en HDI på 0,314 medan Togo hade ett HDI på 0,382 (UNDP 2014).

Tabell 1. Jämförelse av Benin och Togos socioekonomiska förutsättningar (egen bearbetning)

	Benin	Togo
Medellivslängd	47 år	54 år
Läs- och skrivkunnighet	26 %	41 %
Grundskoleutbildning	65 %	73 %
Högre utbildningsnivå än grundskolan	13 %	24 %
Andelen av befolkningen inom jordbruk	70 %	70 %
Andelen av befolkningen inom jordbruk	7 %	22 %
BNP per capita	380	390
* HDI	0,314	0,382

* HDI = Human development index.

4.1.2 Reflektion kring moderniseringsteorin

Enligt moderniseringsteorin borde Benins socioekonomiska förutsättningar ha varit bättre än Togos. Statistiken visar dock det motsatta. I alla aspekter är Togos socioekonomiska förutsättningar bättre förutom i andelen av befolkningen som arbetar inom jordbruket där länderna hamnar på 70 procent. Siffrorna visar dock att andelen som jobbar inom industrin är högre i Togo än i Benin vilket tyder på att ekonomin är mer utvecklad i Togo. Inom alla aspekter av utbildning är Togos förutsättningar bättre men speciellt när det gäller läs- och skrivkunnigheten och andelen med högre utbildningsnivå än grundskolan. Följaktligen borde Togos

befolkning haft bättre förutsättningar för att kunna reflektera över deras rättigheter enligt moderniseringsteorin. Även HDI statistiken visar att Togo har en högre grad av utveckling jämfört med Benin under tidpunkten för ländernas transitioner. Ur ett globalt perspektiv anses både Benin och Togo som lågt utvecklade länder. Detta innebär således att varken Benin eller Togo skulle överhuvudtaget kunna bli demokratiska. Resultaten framhäver bristerna med moderniseringsteorin som inte är tillräckliga när forskningen riktas mot utvecklingsländer. Detta visar att teorin är utifrån ett västerländskt synsätt där teorin kan bli otillräcklig i andra fall.

4.2 Transitionsteorin

Enligt transitionsteorin finns det inte några strukturella förutsättningar för demokratisering. Teorin förklarar demokratisering med den sittande regimens oförmåga och ineffektivitet att kunna hantera politiska kriser. Således är transitionsteorin huvudargument att demokratisering är en elitdriven process där det krävs en splittring inom den auktoritära regimen för att en transition mot demokrati ska lyckas. Följaktligen ska uppsatsen undersöka tre regimen, militären och oppositionen för att se om transitionsteorin kan identifiera skillnader mellan fallen

4.2.1 Den försvagade regimen

Kathryn Nwajiaku argumenterar i sin studie att regimens svaghet var avgörande för den framgångsrika transitionen i Benin i jämförelse med Togo. Hon hävdar bland annat att Togos ekonomiska muskler underlättade för regimen att upprätthålla patrimonialism i landet trots den ekonomiska krisen (Nwajiaku 1994: s. 433). I Benin resulterade den ekonomiska krisen till att regimen inte längre hade råd att upprätthålla landets patrimonialism. Följaktligen tappade regimen i Benin sitt stöd från de aktörer som de tidigare kunnat köpa (Nwajiaku 1994: s. 431). Nwajiaku lyfter även fram en internationell aspekt på regimens styrka. Författaren menar att Togos tillgångar till fosfat resulterade till att Éyadémas regim inte behövde följa WTO:s och IMF:s villkor i samma utsträckning som Kérékous regim när länderna sökte lån. De internationella organisationerna kunde därmed sätta högre press på Benin vilket tvingade landet att bespara inom alla sektorer. Följaktligen kunde inte Kérékous regim behålla de olika förmånerna till militären, klanledare, tjänstemän, studenter till skillnad från Togo (Nwajiaku 1994: 435-436). De hårda lånevillkoren resulterade också till att landets marxist-leninistiska ideologi utarmades vilket senare tvingade regimen att överge ideologin (Nwajiaku 1994: s. 438).

Även Jennifer Seely och Samuel Decalo lyfter fram att Benins regim blev svagare på grund av den ekonomiska krisen. Enligt Seely var organisationen Ligue:s separation från regimen ett tydligt bevis på att Kérékous regim fick allt mindre legitimitet i landet. Ligue var en falang inom regimen som tillhörde radikal vänster. Den här gruppen påstods vara en av regimens grundare men i takt med att

regimen övergav marxism-leninismen väcktes ett missnöje i den här falangen. Missnöjet gick så långt så att gruppen bröt sig ur och gick i opposition mot regimen (Seely 2009:s.32). Även fackföreningsrörelsen lyfts fram som en viktig aktör i Benin. Organisationen tvingades att bli en del av regimen för att regimen skulle kunna kontrollera organisationen. Medlemmarna inom fackföreningsrörelsen var till en början väldigt positiva till sammanslagningen av fackföreningsrörelsen och regimen eftersom många förväntade sig att den socialistiska politiken skulle förbättra arbetarnas situation och förhindra utländsk exploatering (Seely 2009: s.32.). I takt med den ekonomiska krisen blev situationen för arbetarna värre eftersom levnadskostnaderna ökade samtidigt som arbetarnas löner förblev oförändrade och statliga förmåner som bland annat bostadsbidrag slopades (Decalo 1997: s52). En annan viktig grupp inom fackföreningsrörelse var landets statliga tjänstemän som länge varit lojala till regimen. De statliga tjänstemännen blev allt otåligare eftersom den ekonomiska krisen resulterade till att de endast fått lön varannan månad. Missnöjet resulterade till att facket utsåg sig själva som självständiga och anordnade ett flertal strejker mot regimen som dessutom fick ekonomiska konsekvenser för landet (Seely 2009:s.39).

4.2.2 Transitionsteorin: Den försvagade regimen

Enligt transitionsteorin startas transitionsprocessen ofta med en ekonomisk kris som tvingar den auktoritära regimen att liberalisera. Utifrån Nwajiaku studie kan uppsatsen observera att så också var fallet med Benin som tvingades att ekonomiskt liberalisera för att kunna få lån av WTO och IMF. Den ekonomiska krisen visar också en första tecknen på att den auktoritära regimen höll på att splittras. I och med att Benin inte lyckades upprätthålla landets patrimonialism fanns det inte heller någon anledning för många av regimenens soft-liners att stödja regimen. Vidare, hävdar transitionsteorin att ekonomiska kriser också kan innebära legitimitetsproblem för regimen. Detta kunde observeras utifrån tre aspekter i Benin vilka var att Kérékou ursprungligen legitimerade sitt styre med att förbättra den socioekonomiska situationen för folket, att den marxist-leninistiska ideologin var den enda rätta vägen och att landet inte skulle vara beroende av den västerländska imperialismen. Detta kunde regimen dessvärre inte upprätthålla då det inte blev någon förbättring av levnadsstandarden, regimen övergav den marxist-leninistiska ideologin och regimen tvingades söka lån hos samma aktörer som regimen tidigare hade anklagat för imperialism.

Både Ligue och fackföreningsrörelsen är ytterligare bevis på att den auktoritära regimen försvagades och hade stora legitimitetsproblem. Ligue kan i sin tur ses som en hard-liner inom regimen på grund av att falangens roll i regimen uppkomst och falangens marxistiska ideologi som stämde överens med regimen. Således är avhoppet av Ligue ett bevis på att de inte tror på Kérékou regim trots att regimen har samma ideologi som falangen. Även fackföreningsrörelsens självständighet kan ses som viktigt då fackföreningsrörelsen har ett förhandlingsverktyg i form av strejk som kan få enorma ekonomiska konsekvenser. Även om fackföreningsrörelsen inte var någon hard-liner inom regimen kan många av medlemmarna ses som soft-liners inom regimen, speciellt de statliga tjänstemännen

som jobbade för regimen. Förlorandet av facket kan således ses som en stor förlust för regimen som tappade en ytterligare inflytelserik aktör.

4.2.3 Militärens roll i transitionen

Mathurin Hounnikpo undersöker den framgångsrika transitionen i Benin genom att jämföra flera olika variabler. En av hans slutsatser är att transitionen i Benin blev framgångsrik eftersom militären i Benin valde att ställa sig på oppositionens sida (Hounnikpo 2001: 180). Hans huvudargument är att militärens olika roller till regimen var en avgörande roll till varför militären tog beslutet.

Innan kolonialiseringen var Benin en stor maktfaktor i Västafrika på grund av landets starka militär. Benin var en av de första länderna som utbildade sina soldater i militärskolor och så tidigt som under 1700-talet hade landet utvecklat en kvinnlig elitstyrka som kallades för Amazones (Hounnikpo 2001:119). Militären och underrättelsetjänsten tog många gånger hjälp av civila för att få fram viktig information samtidigt som folket förväntade sig att militären skulle skydda landets intressen (Hounnikpo 2001: s.1). Militären framställde sig även neutral i den regionala konflikten mellan norr och söder trots att det fanns en överpresentation av befolkningen från den norra regionen. Hounnikpo menar därför att militären i Benin alltid varit en inflytelserik aktör i landet (Hounnikpo 2001: s.181). Togos militär har däremot inte en lika lång historia som Benin. Fram till år 1963 saknade landet en formell militärmakt, förutom en liten stridskraft som skulle behålla ordningen i landet samt en liten kolonial militär som stred för Frankrike. Den lilla armén bestod till 80 procent av befolkningen från norr då de såg militären som ett tillfälle att komma ur fattigdom och höja sin sociala status (Hounnikpo 2001 131-132) Det var dock inte förrän Éyadéma tog över makten som militären i Togo blev en inflytelserik aktör i landet. Regimen mer än fördubblade militärens personal samtidigt som många inom militären fick ledande positioner inom regimen (Seely 2009: s47)

Enligt Hounnikpo resulterade militärens olika historiska bakgrund till att de fick olika relationer till den auktoritära regimen i länderna. Efter självständigheten hade militären i Benin haft världsrekord i antalet militärkupper vilket gjorde militären till en inflytelserik aktör i landet. För att inte råka ut för samma öde som de tidigare regimerna var Kérékous regim tvungen att ha goda relationer med militären. Detta resulterade till att många ledande personer inom militären fick viktiga poster inom regimen. Regimens anti-koloniala och anti-franska retorik stärkte dessutom relationen med militären (Hounnikpo 2001: s.129). I Togo var relationen mellan militären och regimen det omvända. Militärens starka ställning i landet var på grund av regimens satsningar vilket resulterade till att ledande personer inom militären kände en stor lojalitet till regimen. Följaktligen var militären en viktig aktör för regimen med att tysta ner oppositionen och många gånger resulterade det till blodbad. Folket förknippade därmed regimen och militären som en enhet än två olika aktörer (Hounnikpo 2001: s.182-183). Samuel Decalo lyfter även fram relationen mellan opposition och militären som en viktig aspekt av den framgångsrika transitionen. Enligt Decalo lyckades oppositionen i Benin förhandla med militären om att utbyta immunitet till regimanhängarna mot att inte bli avsatta genom en militärkupp vid ett regimskifte. Detta lyckades inte oppositionen i Togo

att förhandla fram då många ifrån oppositionen ansåg att brotten inte gick att förlåta Decalo 1997: s54-55).

4.2.4 Transitions teorin: Militärens roll i transitionen

Utifrån Hounnikpos beskrivning kan uppsatsen observera att militärens olika relationer till regimen i Benin och Togo var av stor vikt till militärens beslut om att stödja regimen eller inte. Utifrån transitionsteorin kan militären i Togo uppfattas som en hard-liner eftersom militärens inflytelserika position var till stor del på grund av regimen stöd. Vidare, var militären i Togo involverad i förtryckandet av befolkningen vilket skulle innebära att ledande personer inom militären skulle åtalas vid ett regimskifte. Följaktligen levde militärens starka ställning i symbios med regimen då de båda hade ett ömsesidigt beroende av varandra. Militären riskerade att tappa sin starka position vid ett regimskifte. Till skillnad från militären i Togo var militären i Benin soft-liners i relation till Kérékous regim. På grund av militärens långa historia i landet var organisationen relativt självständig och inte beroende av regimen i samma utsträckning som militären i Togo. Transitionsteorin hävdar att det är mer troligt att en soft-liner inom regimen stödjer ett regimskifte än en hard-liners. Följaktligen kan militärens stöd till oppositionen i Benin uppfattas som en explicit imposition.

Transitionsteorin hävdar också att en viktig faktor för framgångsrika transitioner är de politiska aktörernas förmåga att konstruera fram de förutsättningarna som behövs för att uppnå demokrati. I Benin kan det observeras att oppositionen tillsammans med militären lyckades skapa en ömsesidig pakt där de garanterade varandras överlevnad. Detta tyder på transitionen elitistiska karaktärsdrag där aktörer utanför den politiska atmosfären utvidgar det politiska rummet. Till skillnad från Benin lyckades oppositionen i Togo inte komma överens med militären i Togo. Enligt transitionsteorin är det av ytterst vikt att kunna hitta en balansgång mellan skapandet av pakter med motståndaren och att behålla sin transitionens legitimitet. Militärens paktskapande tyder på att transitionen i Benin var ett elitistisk transition

4.2.5 Oppositionens kompromissförmåga

Jennifer Seely fokuserar bland annat på oppositionens och regimen förhandlingsförmåga. Hennes huvudargument är att den lyckade transitionen i Benin var till stor del på grund av att oppositionen i Benin var bättre organiserade än oppositionen i Togo. Seely påpekar också att en av de viktigaste aspekterna inom oppositionen som ställde upp i den nationella konferensen i Benin var att den var oerhört blandad och representerade alla åldrar samt samhällsskick (Seely 2009:s.62). I avsikt att på ett eller annat sätt lyckas nå en politisk förändring träffades oppositionen ett flertal gånger innan nationalkonferensen för att uppnå konsensus inom gruppen så att de kunde stå enade mot regimen (Seely 2009:s.65). Seely påpekar också att mötena mellan oppositionsgrupperna innan den nationalkonferensen var öppna för alla och målet var att oppositionen skulle ha nått en konsensus inom alla områden innan nationalkonferensen. Detta menar Seely resulterade till att de extremaste personerna inom oppositionen kunde uteslutas till förmån för mer kompromissvänliga kandidater (Seely 2009:s.39).

Seely skildrar oppositionen i Togo som mycket mer oorganiserad till skillnad från oppositionen i Benin. För det första var oppositionen inte lika inkluderande då många inom oppositionen tillhörde den yngre generationen. Följaktligen såg många såg den nationella konferensen som en möjlighet att börja sin politiska karriär än att uppnå en förändring (Seely 2009:s.39). Författaren menar därför att det finns ett samband mellan den unga åldern inom oppositionen och den misslyckade transitionen eftersom unga personer är många gånger mycket mer radikalare än den äldre generationen (Seely 2009:s.72). Motvilligheten inom oppositionen i Togo att samarbete mellan de olika regionerna resulterade till att ledarna inom oppositionen gick in i nationalkonferensen med olika agendor (Seely 2009:s.39). Seely menar att detta märktes inte minst när oppositionen i Togo inte ens kunde kompromissa om vem skulle bli mötesordförande i nationalkonferensen (Seely 2009: s.104-105)

4.2.6 Transitionsteorin: Oppositionens kompromissförmåga

Inom transitionsteorin finns det en syn på demokratisering som ett rationellt politisk spel där målet är att genom kompromisser kunna förhandla en transition. Seelys resonemang är ett tydligt exempel på att oppositionen i Benin lyckades uppnå en balans mellan radikaler/moderater inom oppositionen. Eftersom oppositionen i Benin var så pass välorganiserade inför nationalkonferensen hade de lyckats reducera antalet radikaler i oppositionen. I och med att övertaget inom oppositionen i Benin var moderater fanns det en bättre möjlighet för oppositionen i Benin att kunna förhandla med regimen. Detta resulterade till att besluten inte blev lika radikala och därför uppfattades oppositionen inte som ett hot av regimen. I och med att oppositionen i Togo inte lyckades nå konsensus inom gruppen fick radikalerna inom oppositionen övertaget. Detta märktes inte minst eftersom många av besluten var ett direkt ställningstagande mot regimen som exempelvis att förbjuda RPT partiet. Detta resulterade till att oppositionen inte lyckades nå en balans mellan sig själva och regimen. Följaktligen resulterade det till att många inom regimen såg oppositionen i Togo som ett hot.

Transitionsteorin menar att det är av ytterst vikt att radikalerna inte får övertaget inom oppositionen istället bör moderaterna vara de som förhandlar med soft-liners i regimen för att förändring ska kunna uppnås. I det här fallet är det tydligt att oppositionen i Benin var mindre radikal än oppositionen i Togo vilket resulterade till att oppositionen i Benin var mer framgångsrika

5 Slutsatser och diskussion

Den långsamma demokratiska utvecklingen i Afrika har resulterat till att fallen oftast förklaras med bristande strukturella förutsättningar. Detta gör att förklaringarna blir deterministiska och snäva eftersom de inte tar hänsyn till den politiska processen. Uppsatsen har därför valt att titta på demokratisering med hjälp av transitionsteorin eftersom teorin hävdar att demokratisering inte har några särskilda förutsättningar. Följaktligen har fallen Benin och Togo undersökts och studien har utgått från att besvara dessa frågor:

Varför sammanfaller vissa auktoritära regimer?

Hur kan Benins framgångsrika transition förklaras?

5.1 Slutsats och resultatdiskussion

Uppsatsen började med att undersöka om det fanns ett samband mellan den framgångsrika transitionen i Benin och landets utvecklingsnivå. Följaktligen blir slutsatsen att moderniseringsteorin inte kan förklara de olika transitionsutfallen i länderna. Utifrån moderniseringsperspektivet visade resultatet att Togo hade bättre förutsättningar än Benin för att demokratiseras. Detta visar att moderniseringsteorin inte är applicerbar på alla fall. Uppsatsen har med hjälp av materialet istället lyckats identifiera skillnader mellan Benin och Togo som förklarar de olika utfallen av transitionen. För det första visar uppsatsen att den ekonomiska krisen försvagade regimen i Benin mer än regimen i Togo. Detta var på grund av att regimen i Benin inte hade samma ekonomiska muskler för att kunna behålla relationerna med viktiga aktörer. Uppsatsen visar även att militärens relation till regimen var en viktig förklaring till varför militären valde att samarbeta med oppositionen i Benin men inte i Togo. Paktskapandet hade även en stor betydelse eftersom militären och oppositionen kunde garantera varandras överlevnad. Det fanns även en stor skillnad mellan oppositionen i Benin i jämförelse med Togo. Oppositionen i Benin var organiserad vilket resulterade till att det fanns fler moderater medan oppositionen i Togo i stort sett bestod av flera radikaler. Detta begränsade oppositionen i Togos kompromissförmåga

5.2 Metoddiskussion

Den komparativa fallstudien av Benin och Togo tillåter inte uppsatsen att generalisera resultatet empiriskt. Detta skulle kräva att uppsatsen undersöker fler fall för att utesluta tillfälligheter. En av bristerna med transitionsteorin är att det är svårt att kunna göra stora extensiva forskningar eftersom teorin kräver att man tar hänsyn till kvalitativa förhållanden som historia och kontext. Uppsatsen kan istället med hjälp av metoden göra värdefulla teoretiska generaliseringar eftersom Benin kan anses som ett avvikande fall.

6 Referenser

- Acemoglu, Daron – Johnson, Simon – Robinson, James A – Yared, Pierre, 2009. “Revaluating the Modernization Hypothesis”, *Journal of Monetary Economics*, Vol.56, nr.8, s.1043-1058.
- Brown, Stephen – Kaiser Paul, 2007, “Democratisations in Africa: Attempts, Hindrances, and Prospects”, *Third World Quarterly*, vol 28, nr.6 s.1131-1149
- Clarke, John F, 2007. “The Decline of the African Military Coup” *Journal of Democracy*, vol.18, nr.3, s.141-155.
- Decalo, Samuel, 1997. “Benin: First of the New Democracies”. i Clark, John F, Gardinier, David E (edt), *Political Reform in Francophone Africa*. Oxford: Westview Press, s.43-61.
- Denk, Thomas, 2002 *Komparativ metod: förståelse genom jämförelse*. Lund: Studentlitteratur.
- Diamond, Larry, 2008, “The Rule of Law Versus the Big Man”, *Journal of Democracy*, vol. 19, nr 2 s.138-149
- Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.
- Freedom House, Hemsida, [elektronisk] 2014a. Sub-Saharan Africa. Tillgänglig: <http://freedomhouse.org/regions/sub-saharan-africa#.U48d017ie-8> Hämtdatum: 2014-05-05
- Freedom House, Hemsida, [elektronisk] 2014b. Togo- Freedom in the World 2013. Tillgänglig: <http://freedomhouse.org/report/freedom-world/2013/togo#.U48e9F7ie-8> Hämtdatum: 2014-05-05
- Freedom House, Excelfil, [elektronisk] 2014c. County rating and status, FIW 1973-2014-Tillgänglig: <http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world#.U5AZ2V7ie-8> Hämtdatum: 2014-05-05
- Gisselquist, Rachel M, 2008. “Democratic Transition and Democratic Survival in Benin” *Democratization* vol.14, nr.4, s.789-814.
- Gleditsch, Kristian Skrede – Ward, Michael D, 2006. “Diffusion and the International Context of Democratization”, *International Organization*, vol.60, nr.4, s.911-933.
- Grugel, Jean, 2002. *Democratization: A Critical Introduction*. London: Palgrave Macmillan
- Hadenius, Axel, 1992. *Democracy and Development*. Wiltshire: Cambridge University Press
- Heilbrunn, John R, 1997. “Togo: The National Conference and Stalled Reform”. i Clark, John F, Gardinier, David E (edt), *Political Reform in Francophone Africa*. Oxford: Westview Press, s.225-245.

- Holme, Idar Magne - Solvang, Bernt Krohn, 1996. *Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder* Lund: Studentlitteratur.
- Houngnikpo, Mathurin C, 2001. *Determinants of Democratization. A Comparative study of Benin and Togo*. University Press of America.
- Houngnikpo, Mathurin C, 2010, *Guarding the Guardians*, London: Ashgate
- Huntington, Samuel P, 1991, *The Third Wave. Democratization in the Late Twentieth Century*. University of Oklahoma Press
- Ibrahim, Jibrin, 2004. *Democratic Transition in Anglophone West Africa. Dakar: CODESRI*, s.122-129
- Inglehart, Ronald – Welzel, Christian, 2009. “How Development Leads to Democracy”, *Foreign Affairs* vol.88, nr.2, s.33-48.
- Karvonen, Lauri, 1997. *Demokratisering* Lund: Studentlitteratur.
- Linde, Jonas - Ekman, Joakim, 2006. *Demokratiseringsprocesser: Teoretiska ansatser och empiriska studier*. Lund: Studentlitteratur.
- Lipset, Martin Seymour, 1959, “Some social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy”, *The American political science review*, Vol.53, Nr.1, s.69-105.
- Lundquist, Lennart 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur.
- Nwajiaku, Kathryn, 1994. “The National Conferences in Benin and Togo Revisited”. *The Journal of Modern African Studies*, vol 32. nr 3. s. 429-447.
- O’Donnell, Guillermo - Schmitter, Philippe C, 1986. *Transitions from Authoritarian Rule. Tentative Conclusions about Uncertain Democracies*. London: The John Hopkins University Press.
- Rindefjäll, Teresia, 1998. “Demokratidefinitionens dilemma – small eller bred?”. i Hydén Göran (red.), *Demokratisering i tredje världen*. Lund: Studentlitteratur s. 27 -52.
- Rustow A, Dankwart, 1970. “Transitions to Democracy”, *Comparative Politics*, vol.2, nr.3, s.337-363.
- Seely, Jennifer C, 2009. *The Legacies of Transition Governments in Africa. The Cases of Benin and Togo*. New York: Palgrave Macmillan.
- Teorell, Jan, 2010. *Determinants of Democratization. Explaining Regime Change in the World*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Teorell, Jan – Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- UNDP, United Development Programme, Databas, [elektronisk] 2014. Human Development Index and its Components. Tillgänglig: <https://data.undp.org/dataset/Table-1-Human-Development-Index-and-its-components/wxub-qc5k> Hämtdatum: 2014-05-05
- Utrikespolitiska Institutet, 1992. *Länder i fickformat: Benin och Togo*: Stockholm: TryckOffset AB
- van de Walle, Nicolas. 2002 “Africa’s Range of Regimes”, *Journal of Democracy*, vol. 13, nr 2. s.66-80.

